

Voorwoord

Het is alweer maanden geleden dat de *Groniek*redactie, in een rumoerig verlopen themavergadering besloot dat een toekomstig thema 'Klassieke Oudheid' moest zijn. Een aantal bezwaren diende zich aan. In de eerste plaats: *Groniek* heeft niet dikwijls een specifieke tijdsperiode als thema-onderwerp. Niet dat daar principiële bezwaren tegen zijn, maar het gevaar bestaat om in het vaarwater van andere, vakgerichte bladen terecht te komen. Verder was er de vraag hoe zo'n onderwerp vorm diende te krijgen. Moest er naar gestreefd worden een breed overzicht te geven of moest er een subonderwerp gekozen worden, bijvoorbeeld in een beperking tot Rome of Griekenland. Natuurlijk was er ook nog de kwestie: wat is de klassieke oudheid eigenlijk? Waar begint en eindigt die periode; wat valt zoal onder de noemer 'klassiek' en wat niet (waar nog bij komt dat - strikt genomen - voor Griekenland en Rome verschillende perioden als 'klassiek' gelden)? Een andere moeilijkheid was de vraag of de receptie van de antieke cultuur (het zogenaamde 'Nachleben') een plaats moest krijgen. Immers: het feit dat het antieke cultuurgoed voor ons zo vertrouwd is, is voor een belangrijk deel te danken aan de verwerking van de klassieke literatuur, beeldende kunst en architectuur in de Europese cultuur als geheel.

Uiteindelijk is er voor gekozen om het 'Nachleben' onbehandeld te laten, dit met de bedoeling om de klassieke periode de volle aandacht te geven. Een aandacht die ze, naar de mening van de redactie, ten zeerste verdient. Het nummer richt zich daarom, zij het in de breedste zin, volledig op de periode die doorgaans 'de klassieke oudheid' genoemd wordt (ruim genomen: de periode vanaf Homerus tot aan de val van het Romeinse Rijk in 476). Wat dat heeft opgeleverd houdt u nu in handen: een veelzijdige verzameling artikelen, zowel geschiedkundig als literair als ook archeologisch van aard. Vanwege deze verscheidenheid en vanwege het feit dat een chronologische indeling - op zich de gewoonte - lastig bleek, zijn de artikelen alfabetisch ingedeeld. In het openingsartikel laat Peter Attema zien hoe archeologische bronnen complementair kunnen zijn bij literaire. Hij doet dit in een studie, gericht op de vroege verstedelijking van Latium Vetus. Onno van Nijf bespreekt vervolgens de rol van sport als middel tot zelfrepresentatie voor de Grieks/Romeinse elite. De verwevenheid tussen religie en politiek, met name in vijfde en vierde eeuw Athene, is het onderwerp van de bijdrage van Edward van der Vliet. Weer een heel andere kant wordt belicht door Rogier van der Wal: hij onderzoekt de rol van

Romeinse liefdesdichters - met name Ovidius - in de antiek Romeinse samenleving. De bijdrage van M. A. Wes tenslotte kan, op zijn zachtst, opmerkelijk genoemd worden; in een reviewartikel bespreekt hij de vergelijking die in sommige moderne geschiedkundige literatuur gemaakt wordt tussen antieke oorlogssituaties en de Vietnamoorlog.

Het supplement ziet er dit keer iets anders uit dan gewoonlijk. In de rubriek 'Bronnen', die langer is uitgevallen dan gebruikelijk, beschrijft Henk de Jong de negentiende eeuwse Italië-gids van Ernst Förster. Aangezien dit echter in opzet een nog langer artikel was, heeft de redactie besloten het in twee delen te knippen en het tweede deel in het volgende nummer te publiceren. In het enige andere supplementsartikel beschrijft Jurjen van den Bergh de methodiek van holocaust-ontkenners. Tenslotte is er natuurlijk de rubriek 'Hoog van de toren' waarin dit keer de politieke betrokkenheid van de huidige generatie jongeren het onderwerp vormt. Wij wensen u veel leesplezier toe.

De redactie

RECTIFICATIE:

In de vorige Groniek, nr. 153 *Rechtszaken*, is het artikel van Antoon de Baets op blz. 442 onterecht verlengd met twee alinea's. De tekst na noot 64 hoort er uiteraard niet in thuis. De redactie verontschuldigt zich voor deze onzorgvuldigheid.